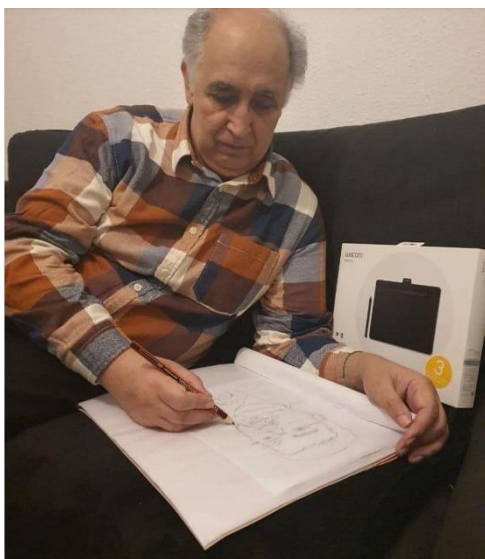

۲۰۲۳/۰۸/۲۳

نورزی بلخی، بشیر دودیل - مختصات افغانستان/محققین و مؤلفین

معرفی استاد «محمد رئوف مهدی» در قاموس کبیر افغانستان د افغانستان لوی قاموس کی «محمد رئوف مهدی» پېژندنه

مهديزاده کابلي (محمد رئوف مهدی) (زاده ۲۰ سنبله ۱۳۳۷ خورشیدی)، سیاستمدار، دانشنامه نویس، تاریخ نگار و دین شناس افغان این روزها نیاز به معرفی ندارد. او از کودکی به کتابخوانی علاقه داشت. ورزش زیبایی اندام را از چهارده سالگی با وزنه های سنگی آغاز کرد. او محصل رشته سیول بود که به نقاشی روی آورد. در سال ۱۳۶۰ خورشیدی از پوهنتون کابل فارغ التحصیل و در پوهنځی مهندسی به استادی پرداخت. به سال ۱۳۶۳ خورشیدی آواره شد و بیست سال در ایران به سر برد و به کار مهندسی اشتغال داشت. دین شناسی را از دروس حوزه شروع کرد و تاریخ و زبان شناسی تاریخی را نیز همانجا فراگرفت. مهديزاده کابلي با انتشار کتاب «درآمدی بر تاریخ افغانستان»، به جمع منتقدان تاریخ پیوست و به اعتقاد دکتر احمد جاوید، استاد پوهنځی ادبیات و رئیس پوهنتون کابل، او نویسنده ای توانای است، که تاریخ ایران و افغانستان را با دقت و ظرافت خاصی مورد تحلیل و بررسی قرار داده است. بدین گونه، وی از همان آغاز نویسندگی به شهرت رسید و آثاری پربهای را در کارنامه خود دارد.

مهديزاده، یکی از فعالان جنبش دموکراسی در افغانستان است و او در راستای اهداف این جنبش، در سال ۱۳۷۸، انجمن مهندسان افغان را بنیان نهاد و دو دوره ریاست انتخابی این انجمن را بر عهده داشت. در ضمن، او بار نمایندگی مهاجرین افغان در ایران را در هر دو لویه جرگه افغانستان بر دوش کشید و در کنفرانس برلین که از جانب بنیاد صلح سویس در مورد افغانستان برگزار شده بود، شرکت داشت. او که از سال ۱۳۸۳ بدین سو، در آلمان زندگی می کند، در سال ۱۳۸۵، کارشناسی ارشد الهیات مسیحیت را از پوهنځی الهیات و معارف دینی پوهنتون خرونینگن هلند به دست آورد. در سال ۱۳۸۷، ادامه تحصیلات خود را در رشته مهندسی مدیریت صنعتی و بازسازی ساختمان های کهنه در شهر درسدن آلمان به پایان رساند. آثار و فعالیت های او را از لحاظ روشنگرایی و انسان دوستی با کارهای چامسکی مقایسه کرده اند. کابلي یک سال پیش، درست وقتی که در اوج فعالیت های تخصصی و فرهنگی بود، متوجه ناراحتی هاضمه خود شد. اما تشخیص طیبیان آلمانی بسیار هولناک بود، سرطان معده! او در حالی که درگیر توموری خبیثه شده بود، هنوز با روحیه ای باور نکردنی کار خود را بسیار قوی تر از گذشته ادامه می داد. حتی زمانی که مراحل شیمی درمانی را طی می کرد. اما پس از عمل جراحی و برداشتن کامل معده، دچار درد و رنج فراوان شده و مدام سعی بر شکست بیماری اش دارد. با این حال، جالب به ذکر است، در طی روزهای بستری بودن مهديزاده کابلي در شفاخانه درسدن، در کنار خانواده، دوستدارانش با حضور بر بالین او جویای حال وی می شدند که همگی از روحیه بالایی او به وجد می آمدند. او به نقل از صائب تبریزی می گفت: «ما زنده به آنیم که آرام نگیریم، موجبیم که آسودگی ما عدم ماست.»

د افغانستان لوی قاموس کی د «محمد رئوف مهدی» پېژندنه

مهديزاده کابلي (محمد رئوف مهدی) چې د ۱۳۳۷ ل. کال د وږي پر شلمه نيټه نړۍ ته راغلی، يو نامتو افغان سياستمدار، قاموس ليکوال، تاريخ ليکونکی او دين پوه دی. هغه له کوچنيوالي څخه کتاب لوستلو سره مينه لرله. تکرېبست يې له څلور کلنۍ څخه د "وزنه های سنگی" په تمرین پیل کړې. کله چې پوهنتون کې د سیول په څانګه کې

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

محصل و، انځورگري يې هم پيل کړه. په ۱۳۶۰ ل. کال له کابل پوهنتون څخه فارغ او د انجیرۍ په پوهنځۍ کې یې په تدریس پیل وکړ. په ۱۳۶۳ ل. کال کې له هیواده پردېس، شل کلونه یې په ایران کې تېر او هلته د مهندسی په چارو بوخت و. دین پوهنه یې د حوزې له لوست څخه پیل او بیا یې تاریخ او تاریخی ژبپوهنه هم پای ته ورسول. مهدیزاده کابلې د «درآمدی بر تاریخ افغانستان» په نوم باندې خپل یو اثر خپور او په دې توګه د تاریخ په کره کتونکو کې وشمېرل شو. د کابل پوهنتون د پخوانی رئیس او د ادبیاتو د پوهنځۍ د استاد احمد جاوید په وینا: کابلې یو پیاوړی لیکوال دی، چې د ایران او افغانستان تاریخ یې په دقت او ځانګړي ظرافت سره تحلیل او ارزولی دی. په دې ډول سره ګورو چې نوموړی لا هماغه دلیکوالی له پیل څخه، مشهورشو او ارزښتمن آثار یې ولیکل. مهدیزاده، په افغانستان کې د دموکراسۍ د غورځنګ یو فعال غړی او د دغه غورځنګ د موخو د ترلاسه کولو په ترڅ کې یې په ۱۳۷۸ کال (د افغان مهندسانو ټولنه) جوړه او دوه دورې د دې ټولنې انتخابی رئیس و. په همدې مهال نوموړی په ایران کې د افغان مهاجرو له خوا په دوو لویو جرګو کې، د مهاجرو استازي و. نوموړی په هغه کنفرانس کې هم ګډون درلود چې په برلین کې د سویس دسولې د بنسټ په نوښت د افغانستان په اړه جوړ شوی و. او س له ۱۳۸۳ ل. کال څخه را دېخوا په آلمان کې ژوند کوي، په ۱۳۸۵، کال کې یې د هالنډ د خرونینګن له پوهنتون څخه د الهیاتو او دیني معاریفو څانګه کې د مسیحیت د الهیاتو له پوهنځۍ څخه ماسټري ترلاسه کړه. په ۱۳۸۷، کې یې د نورو زده کړو لپاره د آلمان د درسدن په ښار کې د لرغونو ودانیو د بیارغاونې اود صنعتی مدیریت د مهندسی په څانګو کې زده کړو ته دوام ورکړ. کولای شو چې د ده آثار او فعالیتونه د روشنګرایی او انسان دوستۍ له پلوه د چامسکي له کارونو سره مقایسه کړو. کابلې له نن(۱۴۰۲ل.) څخه یو کال مخکې، کله چې خپلو تخصصي او فرهنګي چارو کې بوخت و، د هاضمي ستونزې سره مخ شو. داوخت د آلماني طبيبانو تشخیص وپروونکی و، دوی وویل چې د معدې په سرطان اخته شوی دی. هغه ته یوڅېښه تومور پیدا شوی و، خو لا هم په حیرانوونکې روحیه ترپخوا هم لازيات په خپلو کارونو بوخت و. آن هغه مهال چې کله یې روغتيايي آزمایښتونه تر سره کېدل، هم د خپلو فرهنګي کارو په فکر کې و، خو کله یې چې د جراحی عملیاتو له امله معدده په بشپړه توګه لری شوه، له درد او کړاو سره مخ شو. دا وختونه یې هم ناروغۍ ته د ماتې په ورکولو سره په زغم و ګالل. کله به چې د درسدن روغتون ته دده دوستان د پوښتنې لپاره ورتلل، د ده زغم او درد ګالل ته په حیران وو. په دې توګه د صائب تبریزی په وینا: "ما زنده به آنیم که آرام نگیریم، موجبیم که آسودگی ما عدم ماست".

د پانو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ